

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

באילו נסיבות ניתן להטיל את חוב הארנונה על בעלי השליטה בחברה החייבת?

רע"א 4049/19 המשביר 365 החזקות בע"מ נ' עיריית כרמיאל

לאחרונה ניתנה החלטת בית המשפט העליון בשאלת "הנסיבות המיוחדות המנויות בסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה", כאמור בסעיף 8(ג) לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992, מכוחם ניתן להטיל את חוב הארנונה על בעלי השליטה בחברה החייבת.

באותו עניין, נוצר חוב ארנונה לחברת קוסט, אשר הוקמה בשנת 2010 ומניותיה הוחזקו בלעדית על ידי המשביר עד ליום 4.11.2014. קוסט ניהלה מרכול בעיריית כרמיאל, ונרשמה כמחזיקה בנכס. ביום 4.11.2014 מכרה קוסט את זכויותיה במרכול לרמי לוי שיווק השיקמה (2006) בע"מ. באותו היום, 4.11.2014, מכרה המשביר את מניותיה בקוסט לחברת אפיקי יונתן בע"מ. כ- 8 חודשים לאחר מכן, נכנסה קוסט להליכי פירוק. קוסט לא שילמה את חוב הארנונה עבור המרכול בכרמיאל בנוגע לתקופת החזקתה בו. העירייה הגישה תביעה כנגד המשביר וטענה כי על המשביר לשאת בחוב בהיותה "המחזיק" במרכול בעיקר בהתבסס על הוראת סעיף 8(ג) לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992, בשילוב עם סעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

בית משפט השלום קיבל את תביעת העירייה נגד המשביר. המשביר ערערה על פסק הדין לבית המשפט המחוזי בחיפה. בית המשפט המחוזי קבע כי המשביר חייבת בחוב הארנונה של קוסט. המשביר הגישה בקשה לרשות ערעור לבית המשפט העליון.

השופט מזוז קבע כי אין חולק כי בנסיבות העניין זנן מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 8(ג) לחוק ההסדרים – כי המדובר בנכס (המרכול) שאינו משמש למגורים, כי המחזיק בו הוא חברה פרטית שאינה זייר מוגן, וכי המחזיק לא שילם את חוב הארנונה הכללית בו הוא חב. המחלוקת התמקדה בשאלה, האם מתקיימות "הנסיבות המיוחדות המנויות בסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה", כאמור בסעיף 8(ג), מכוחם ניתן להטיל את חוב הארנונה על בעלי השליטה בחברה החייבת.

נקבע, כי סעיף 119א(א) אינו קובע עיקרון כללי המאפשר גביית חוב ארנונה של חברה מידי בעל שליטה בחברה החייבת, אלא מאפשר זאת אך ורק כי בהתקיים התנאים הקבועים בכל אחת מפסקאות המשנה של סעיף 119א(א), כאשר כל אחת מפסקאות אלה עוסקת בסיטואציה שונה וקובעת את התנאים להטלת חיוב המס של החברה החייבת על גורם אחר: 1. פסקה (1) עוסקת בחברה בעלת חוב מס אשר נתפרקה או העבירה את נכסיה ללא תמורה או בתמורה חלקית בלי שנותרו לה אמצעים לסילוק החוב האמור, שאז ניתן לגבות את החוב ממי שקיבל את הנכסים ללא תמורה או בתמורה חלקית. 2. פסקה (2) עוסקת במקרה בו חברה בעלת חוב מס העבירה את פעילותה לחברה אחרת, עם אותם בעלי שליטה או קרוביהם, בלא תמורה או בתמורה חלקית, ובלי שנותרו לה אמצעים לסילוק החוב האמור, שאז ניתן לגבות את החוב מהחברה האחרת. 3. פסקה (3) קובעת חזקה, הניתנת לסתירה, כי כאשר חברה בעלת חוב מס התפרקה או הפסיקה את פעילותה, מבלי ששילמה את חוב המס, יראו את הנכסים שהיו לה ערב הפירוק או הפסקת הפעילות כאילו הועברו לבעלי השליטה בה בלא תמורה, וניתן יהיה לגבות מהם את החוב, אלא אם כן הוכח אחרת.

נקבע כי מעיון בהוראות סעיף 119א(א) הנ"ל עולה בבירור כי המועד הקובע לעניין כל החלופות שבו הוא מועד הפירוק, העברת הנכסים או הפסקת הפעילות, ולא מועד יצירת החוב.

באותו עניין, המשביר מכרה את קוסט לאפיקי יונתן ביום 4.11.2014. במועד זה קוסט לא התפרקה. השופט קובע כי תנאי פסקה 3 אינם מתקיימים בנוגע למשביר שכן קוסט נכנסה להליכי פירוק והפסיקה את פעילותה כ- 8 חודשים לאחר שהמשביר מכרה את כל מניותיה בקוסט לאפיקי יונתן, וחדלה מהיות בעלת השליטה בקוסט. בנסיבות אלה המשביר אינה בעלי השליטה בקוסט לענין פסקה (3), והחזקה הקבועה בפסקה זו אינה חלה על המשביר, וממילא היא אינה נדרשת לסתור אותה.

לאור האמור הערעור התקבל ונקבע כי התביעה של העירייה כנגד המשביר נדחתה.

לאחרונה

ניתנה

החלטה

בבית

המשפט

העליון לפיה

המועד

הקובע

לעניין

הנסיבות

המיוחדות

לגביית חוב

ארנונה של

חברה מידי

בעל שליטה

בחברה

החייבת,

בהתאם

לסעיף 8 (ג)

הוא מועד

הפירוק,

העברת

הנכסים או

הפסקת

הפעילות.